

Valter Milovan

Stilistička upotreba romanizama u *Libru od Joba*

Izvorni znanstveni rad

Original scientific paper

UDK 223.1<811.163.42'373.45:811.13>

811.163.42'38 Orlić, D.

811.13:811.163.42'38 Orlić, D.

SAŽETAK

Predmet ovog rada jest stilistička i jezična analiza romanizama u čakavskom prepjevu biblijske *Knjige o Jobu*. Knjigu je na jugozapadno-istarski (štakavsko-čakavski) dijalekt preveo Drago Orlić. Romanizmi u *Libru od Joba* ispitani su s etimološkog i stilističkog stajališta te su svrstani u semantička polja kako bi se rasvijetlila njihova stilska i jezična upotreba te njihovo podrijetlo.

Ključne riječi: Knjiga o Jobu, *Libar o Jobu*, Drago Orlić, romanizmi, jugozapadni istarski dijalekt, Biblija

1. UVOD

Libar od Joba (izdavač *Errata corrige*, Poreč 2012.) čakavski je prepjev biblijske *Knjige o Jobu*. Njegov prevoditelj (i izdavač) Drago Orlić književnik je i publicist, sakupljač narodne književne usmene baštine, rođen 1948. godine u selu Mandelići u općini Svetvinčenat. Predmet ovog rada jest stilistička i jezična analiza romanizama u prijevodu biblijskog *Libra od Joba*. Drago Orlić, prevoditelj, piše jugozapadno-istarskim čakavskim dijalektom. Romanizmi su ispitani s etimološkog i stilističkog stajališta te su svrstani u semantička polja kako bi se rasvijetlila njihova stilska i jezična upotreba te njihovo podrijetlo. Iako su romanizmi u njihovom pisanju odraz samog čakavskog dijalekta, pokušat ćemo potvrditi i autorsku stilogenost romanizama kod navedenog pjesnika.

Od svoje prve knjige, autorske zbirke pjesama *Če daž* (1983.) pa do zasad posljednje zbirke pjesama *Roverija* (2014.), Orlić je objavio trideset knjiga. Riječ je o osam knjiga satire, jedanaest zbirki pjesama, nekoliko prozno-poetskih zbirki, biblijskih prepjeva, libreta, scenarija i monografija. Tako nakon zbirke *Če daž* slijede zbirke *Hip i vik* (1987.), *Groti duša zrije* (1993.), *Daž daždi miš prdi* (1998.), *Med i teran* (1999.), *Mediteranski & i @* (2002.), *Filmski versi* (2005.), *Is*tri*janci* (2005.), *Crna mačka* (2006.), *Vrime sve posoli* (2007.), *Reciklaža* (2010.), zbirka pjesama i proznih zapisa *Ispovijest jednog kinoamatera* (2010.), *Patetika depresije* (2011.) te *Roverija* (2014.). Osim

pjesničkih zbirki sakupio je i zbirku *Štriguni* (1986.), zbirku *muza* (2003.), *Istarske na* te osam knjiga satire *Lipi Štorije od žalosti* (2007.). Načinovićem objavio je K čakavski, kojoj će se dese

Orlić je i suautor *tići i sunca* (1992.), *Grad* putopisu *U mislima čup* (2008.), kulinarske priče *Casanova u Istri*, koja je 2 *Parenzana, ili kad stigne* slikarima Josipom Dimini i Renatom Percanom. Pje član je istarskog ogranka

2. LIK JOBA I KNJ

Knjigu o Jobu nem 11. i 10. st. pr. n. e. ili višestoljetni život (140 knjigama. Neki je pripisuju postojala prije izlaska iz Mezopotamiji i Ugaritsko prozi) nisu od istog autor uvodu dok je u nastavku t hebrejskih, staroarapskih spomenutih imena ljudi u tih hebrejskih jezičnih *istročakavski*, kako ga je štakavsko-čakavskom dija 2013: 99).

Priča o Jobu zaintr križarskih ratova), a sam starozavjetni svetac. U H uglavnom s teološkog gl pitanjima osim Line Pliško *o Jobu u hrvatskoglagolj* (Levijatan i Behemot) koj fragmentima (livanjskom

rku istarskih praznovjernih pučkih priča *Štorice od štrig i* iih ljubavnih, erotskih i bludnih pjesama *Istarski bordel* *poslovice* (2005.), monografiju *Srdačno vaš Poreč* (1990.), (izdane u razdoblju od 1995. do 2009.), dvije knjige priča *novina jabuka* (2009.). Godine 2003. zajedno s Danijelom *rhu svih kanti*, prijevod biblijske *Pjesme nad pjesmama* na idina kasnije pridružiti ovdje analizirani *Libar od Joba*.

knjiga: *Rušnjak* (1978.), glazbenoj slikovnici *Kanat rožic, bzori* (2006.), *Verši na šterni* (više godina), *FAKAt* (2001.), *orove* i njemačkom prijevodu *Literarisch reisen: Istrien* *romorie di Papageno* (2010.). Napisao je libreto za operu zvedena u HNK u Rijeci, i scenarij za dokumentarni film *La r Makale*. Suautor je u pet pjesničko-likovnih mapa sa Hedom Gärtner, Đaninom Božićem, Stankom Crnkovićem u mu uvrštene u tri antologije čakavskog pjesništva te je va hrvatskih književnika.

JOBU

je datirati sa sigurnošću. Njeno se pisanje smješta između 6. i 4. stoljeća prije nove ere. Arhaizmi i Jobov dugi, i) ukazivali bi na to da je među arhaičnijim biblijskim isiju, dok drugi ukazuju da je figura Joba (ako ne knjiga) ta te da sličnih motiva i sličnih priča ima i u Egiptu, iljevstvu (lik "pravednog patnika"), da proslov i epilog (u sama pripovijest (u stihovima), da se Bog naziva *Jahve* u *ih, Saddai*. Osim toga, u *Knjizi o Jobu* ima mnogo arhaičnih rejskih riječi kojih nema nigdje drugdje u Bibliji, a od svih i samo je *Elihu* hebrejsko (OXFORD 2011: 435). Većina se nica gubi u prijevodima na druge jezike pa tako i na rao Orlić. Riječ je zapravo o jugozapadnom istarskom, kao što o Orličevom *Libru o Jobu* piše Lina Pliško (PLIŠKO 2013: 99).

je mnoge autore (kult mu je prodro na zapad još u vrijeme osim što je postao metaforom patnika, čašćen je i kao koj su o Jobu pisali uglavnom u teološkim časopisima i i (npr. Antun Sović, Adrijana Lovrinčević), a jezičnim se a i Antonija Zaradija-Kiš u poredbeno-jezičnoj studiji *Knjizi* *književnosti*. Zaradija-Kiš je pisala i o mitološkim bićima javljaju u knjizi. *Knjiga o Jobu* spominje se i u glagoljskim čkom) iz 14. stoljeća o kojima je pisala Marinka Šimić. Od

drugih knjiga i radova, pronalazimo i rad Hrvoja Petrušića koji će upravo na primjeru *Knjige o Jobu* ocrtati glavna obilježja René Girardova čitanja *Biblije*.

Od recentnijih književnih djela nadahnutih (Jobovom) patnjom valjalo bi izdvojiti zbirku pjesama *Job u bolnici* Tončija Petrasova Marovića iz 1992., roman *Knjiga o Jobu* Predraga Raosa iz 2012., a od drugih umjetničkih djela ili izričaja Meštrovićev kip *Job* iz 1947. te misterij *Job* istarskog skladatelja Luigija Dallapiccole iz 1950.

3. ANALIZA ROMANIZAMA

Čakavski *Libar od Joba* ima 42 poglavlja (*glave*), sveukupno 1070 redaka i (u Orlićevom prepjevju) 15186 riječi. Knjiga je pisana u stihovima, osim *Proslova* (*Glave 1 i 2*) te *Epiloga* (dio *Glave 42*), koji su u prozi. U Orlićevom prijevodu *Libra od Joba* pronašli smo 569 romanizama. Oni obuhvaćaju više područja ljudske djelatnosti i zanimanja, ljudske naravi te okoliša i prirode. U četvrtom poglavlju rasporedit ćemo ih po semantičkim poljima. Istaknut ćemo osim toga najzanimljivije romanizme: one stilski obilježene, one čija je frekvencija najviša i one specifične na neki drugi način.

3.1. NAJČEŠĆI ROMANIZMI

Ovdje valja istaknuti koji se romanizmi ponavljaju više puta. Tako se, pomalo iznenađujuće, *škuro* i *škurina* ponavljaju čak 21 put, što može upućivati na jednu od glavnih preokupacija *Knjige o Jobu*. Iznenađujuća je također, prisutnost drugih romanizama koji započinju na š. Tako su među najčešćim romanizmima još *šašin* (9 puta), *štut* (5 puta) te *štumigož* / *štumigljiv* (3 puta) i *šperanca* (3 puta).

škuro, *škurina* < mlet. *scuro* (DDV: 638), istromlet. *scuro* (VG: 990)

šašin < mlet. *sassin* (DDV: 602), istromlet. *sassin* (VG: 936)

štut < tal. *astuto* (THR: 73)

šperanca < istromlet. *speranza* (VG: 1069)

štumigljiv, *štumigož* < mlet. *stomegoso* (DDV: 706), istromlet. *stomegoso* (VG: 1096) i *stomigoso* (VG: 1096)

Osim navedenih riječi, česti su i *patimenstvo* (5 puta) te *peštati* i *speštati* (zajedno 9 puta).

patimentstvo < mlet. *patimento* (DDV: 482), istromlet. *patir* (VG: 749)

peštati < mlet. *pestar* (DDV: 496), istromlet. *pestar* (VG: 769)

Uz Boga se najčešće povezuje romanizam *forca* (25 puta). Zanimljivo je primijetiti i to da se broj romanizama u knjizi primjetno povećava kada progovori Bog. Tako u *Glavi 38* (koja je i najdulja u knjizi) nalazimo čak 43 romanizma, u odnosu na 18 iz *Glave 33* ili na desetak koliko ih najčešće ima u kraćim poglavljima. Tako Bog *zagrmi z tempurala* (u hrvatskim verzijama Šarić prevodi s *vihor* a Jeruzalemska Biblija s *oluja*), dvaput spominje *fundamente*, a i ovdje se pojavljuju *zaškuriti*, *škurina* i *šašini*. Valjalo bi još istaknuti

čakavski (i staroslavenski) lokativ *u kamerah*, metaforu *kako z maglon ufašan* te Božje "proročanstvo" *tvoji ingordi tote će se frmivati*.

forca < *forza* (DDV: 284), *forza* i *forsa* (VG: 397)

tempura < istromlet. *temporal* (VG: 1146)

fundamenti < istromlet. *fondamento* (VG: 390)

kamera < istromlet. *camera* (VG: 151), ali i *camara* (VG: 150)

ufašati < istromlet. *fassa* (VG: 360)

ingordo < istromlet. *ingordioso* (VG: 500)

3.2. OSTALE SPECIFIČNOSTI

Osim Božjeg odgovora Jobu, zanimljiv je pleonazam *raz+špalankati* u pjesničkom pitanju *Ki će njigova usta razšpalankati / kad je sve od njigovih zubi strah* (41,6) te romanizmi koji dobivaju hrvatske (čakavske) prefikse - *zameritati*, *propensati*, *spezati* i drugi.

razšpalankati < mlet. *spalancar* (DDV: 681) istromlet. *spalancheo* (VG: 1061)

zameritati < mlet. *meritar* (DDV: 412), istromlet. *meritar* (VG: 620)

propensan < mlet. *pensar* (DDV: 489), istromlet. *pensar* (VG: 759)

spezati < mlet. *pesar* (DDV: 495), istromlet. *pesar* (VG: 766)

zašparati < mlet. *sparagno* (DDV: 683), istromlet. *sparagno* (VG: 1063)

Osim toga, za istromlet. riječi *cambiar* i *controlar* u biblijskom tekstu nalazimo i nesvršene oblike *kontrolivati* (svrš. obl.: *kontrolati*) te *ganbijivati* (svrš. obl.: *ganbijati*, *gambijati*) kao i protetsko *j kod javizati*.

ganbijivati < mlet. *cambiar* (DDV: 121), *cambiar* (VG: 151)

kontrolivati < mlet. *controlar* (DDV: 193), *controlar* (VG: 247)

javizano < mlet. *avisar* (DDV: 51)

4. SEMANTIČKA POLJA

Pronađeni romanizmi pokrivaju razne kategorije: neke u većoj, a druge u manjoj mjeri. Stoga smo ih po uzoru na upitnik iz *Atlasa istriotskih govora* Gorana Filipija i Barbare Buršić Giudici (FILUPI I BURŠIĆ-GIUDICI 1998: 19) svrstali u petnaestak semantičkih polja. Kategorijama iz atlasa pridodani su još *Društvo i rad*, *Osjećaji*, *Glagoli radnje* i *Ostalo*.

Semantičko polje	Zastupljenost romanizama	
vremenske prilike	10	(1,76%)
geomorfologija	12	(2,1%)
običaji i institucije	10	(1,76%)
tijelo i osjetila	20	(3,51%)
opažaji i utisci	73	(12,83%)
vrijeme i kalendar	1	(0,18%)
život, brak i obitelj	6	(1,05%)
dom i posjed	36	(6,33%)
odjeća i pribor	3	(0,53%)
hrana i piće	2	(0,35%)
životinje	4	(0,7%)
poljoprivreda i stočarstvo	30	(5,3%)
samoniklo bilje	-	-
društvo i rad	72	(12,65%)
osjećaji i vrline, mane	52	(9,14%)
radnje	200	(35,15%)
ostalo (prilozi i sl.)	38	(6,68%)

Iako je riječ samo o romanizmima u tekstu pa slika ne može biti potpuna i zaokružena, bitno je i ono čega nema u tekstu - pomanjkanje samoniklog bilja upućuje zapravo na pomanjkanje *ikakvog* bilja – spomenute su samo *ulika* i *palma*, nekoliko puta se spominje *cok* (deblo), ali se mnogo više spominju *grote* i *sablun* (pijesak), što može upućivati i na pustinjски (zapravo, vjerojatnije stepski) krajolik, ali i na esencijalnost teksta u kojem bilje, nazivi za odjeću, hranu i piće nisu važni. Isto tako, vrijeme i kalendar gotovo da ne bilježi riječi što upućuje na pomanjkanje vremenskih koordinata u tekstu koji je izuzetno star i izvan vremena.

Veći je broj riječi pronađen za tijelo i osjetila (20) te dom i posjed (36). Među njima je i romanizam *kunfin* koji je vrlo čest i u istarskoj stvarnosti. Osim njega ima još izraza koji su uspješno približeni tradicionalnom istarskom načinu života (npr. usporedba *kako cok kad skopaš* u 19,10), vezanih ponajviše uz poljoprivredu. U poljoprivrednu terminologiju ubrojili smo i riječi koje se u širem smislu upotrebljavaju (*kadine*, *špag*), ali nalazimo također *žurnadu* i *torač* koji se u opisu siromaha koji "po tuđem polju pabirče" dobiva melodiozno istarsko ruho, uz aliteraciju kakve nema na tom mjestu u standardnoj hrvatskoj verziji:

*Po tujoj njivi palickaju
od porednega grozje zoblju (...)
Oni torač za ulje nimaju;
u bačvi grozje peštaju, a žežu žežaju.*

Razumljivo, najviše riječi nalazimo u kategoriji glagola (200) te priložima (38) poput *almeno*, *magari*, *forši*, *stešo*, *jušto*, *alora*, *anke* i *nanke*. Najzanimljiviji među njima i danas relativno najrjeđi je *pur*.

pur < mlet. *eppure* (THR: 296)

5. STILISTIČKA ANALIZA

Među raznim jezičnim osobitostima koje primjećujemo u Orličevom prepjevu *Libra o Jobu* valja izdvojiti ponavljanje riječi *škurina* koja, na taj način, postaje pravi motiv u pjesmi. Također, kao najprisutnije stilske figure u pjevanju, valja spomenuti brojna retorička pitanja i anafore.

5.1. MOTIV ŠKURINE

Škurina se u knjizi ističe kao glavna preokupacija - ponajprije Joba, a zatim još više Elifaza, Bildada i Sofara. Prema kontekstima u kojima je spomenuta, *škurinu* bi mogli protumačiti kao metaforu za zaborav i napuštenost od Boga. Više nego Sotona, *škurina* je ta koja se Jobovim prijateljima čini u opoziciji s Bogom te ne mogu prihvatiti činjenicu da je Job pravedan, a u Božjoj nemilosti. (Riječ *Bog* te u manjoj mjeri *Gospodin* i *Svevišnji* pojavljuju se 157 puta, *Sotona* samo devet puta.)

Prve Jobove riječi nakon Božje kazne (glava 3) govore odmah o mraku:

*Oj, ne bi bilo dana kad san se rodija
ni noći: 'Sin se je rodija' u koj je javizano.
U črnu škurinu neka se ti dan privrgne! (...)
Škuro i hlad smrtni za njega se grabili
cilega da bi ga noć pokrila,
pomrčine ga po nebu zadržle.*

Škurinu nalazimo u stihovima o kazni i zlu, zatim izgubljenosti i naravno noći:

Bog pušta da smutljivci *usrid bilega dana u škurinu zapadu* (5,14), *On u dimbini kraj škuren najde* (10,22), a poglavari *neka po škuren prez videla pipaju* (12,25).

Razbojnik se *ne nadija da će škurina na svitlo zaj* (15,22), *on škurega zamaknuti se neće* (15,30). U svom drugom odgovoru Sofar tvrdi da čovjeka *kamo god da se ubrne strah ga kumpanja, sve škurine ga ubajdu* (20,26), str 65. I Elifaz kaže: *Svitlo ti se je u škuro privrglo... diblje vode te na dno potiču*.

U zanimljivom obratu, za nesretnog Joba noć odnosno smrt postaje dan, a *škurina* ostaje metafora za nesreću: *Za me se noć u dan premeće, / već blizu je svitlo ča škurinu goni.*

*(...) prije nego pojden za nikad se ne vrnuti,
u črnu zemlju, zemlju hlada smrtnega,
u zemlju guste škurine,
kadi je videlo najškurijoj noći spodobno.
Kadi zlo navik gospodari. (10,21-22)*

U suprotnosti sa *škurinom* stajala bi Božja *forca* koja se tekstu ponavlja čak 25 puta. Job kaže da *z svojoj forcon on more ukroti* (26,12), a Elihu govori Jobu kako je *u svojoj forci Bog uzvišen* (36,22), da se *slava Boga u forci se ubahiža* (37,22) te upućuje na pravi izvor njegove snage:

*Bog je svemoguć, kativerije nima,
u njigoven razumu je sva forca njigova.*

Čak i kada ta snaga pripada nekom drugom, ona je odraz božanskog, kao što sam Jahve kaže Jobu:

*Ča si ti konju forcu da,
ča si mu ti vrat z grivon polipša? (39,19)*

5.2. RETORIČKA PITANJA

Knjiga o Jobu, a ponajviše Jahvin govor iz *Glava 38-41*, pun je retoričkih pitanja. Prve riječi koje Jahve izgovara kada *zagrmí z tenpurala* upravo su retorička pitanja, te ih do kraja njegova govora (monologa) ima gotovo pedeset. Gotovo sva ta pitanja imaju argumentativnu funkciju – ističu argumente kojima uvjerava Joba i ostale u svoju svemoć, proglašujući se onim koji drži čitav svijet i upravlja gotovo svime u prirodi. On je Zemlji *delá fundamente*, on je prvi *kantun uzida*, on je *kunfine šalda i sve portune zakračuna*.

Drugim retoričkim pitanjima Jahve želi dokazati nemoć ljudi / Joba (*Ča moreš ti z kadinami zvizde vezati / i Orionu spona vrci... Ča forši ti zakone nebeske poznaš / da po njima red na zemlji delaš... Ča si ti konju forcu da / ča si mu ti vrat z grivon polipša?*). Upravo taj niz tih retoričkih pitanja, kako primjećuje i *William H. Shea* u *Stvaranje - Biblijski pogledi* (2002.), tjera Joba da u 42. poglavlju zaključí: *Forca tvoja kraja nima / ja znan, ča napensáš, to učinit moreš*, te se i on, u duhu Božjeg govora, izražava još jednim retoričkim pitanjem:

*Ki je ti, ki z besidami priz pameti
Božje pensire more zaškuriti?*

Među tolikim *argumentatio* retoričkim pitanjima, uvuklo se i jedno blisko izrekama ili poslovicama kada Jahve na početku glave 40 Jobu kaže: *Ki se z Jakin kara, će li ga ča navaditi?* Retoričkih pitanja koje služe samo kao ukras ili koja izražavaju *dubitatio* u Jahvinom govoru nema. Elemente *dubitatio* možemo pronaći ranije u tekstu kada se Job pred Elifazom pita: *ko govorin, patimenstvo ne upuhnen / će li mi pasati, ko umuknen?* (16,6) ili *Sriću moju, će li ki kad viti?* (17,15).

5.3. PONAVLJANJA: ANAFORE I IZOKOLONI

Knjiga o Jobu je visoko retorična te je osim figura pjesničkih pitanja prepuna anafora, izokolona, trikolona i ponavljanja različitih vrsta. Govoreći o anaforama, možemo razlikovati tzv. 'dodirne' anafore od anafora s ponavljanjima na udaljenosti:

*Ča san na zlato nadanja svoja vrga,
i zlatu 'Spasenje moje!', reka.
Ča svojoj velikoj kmeštini san se veselija
i bogatstvu ča je moja ruka prikurala.
Ča se, gledajući sunce kako sviti
i kako misec svitli po nebu bordiža...(31,24-26).*

Broj ovakvih anafora koje se provlače kroz knjigu otprilike je jednak broju 'dodirnih' anafora:

*da bi jalovu pustoš natopija,
da bi u baredu trava niknula? (38,27).*

Česti su izokoloni i anafore, ovdje istaknuti u istom primjeru:

*Ko se nagne na hižu, ona mu se lela
ko je i šupuntana, ona mu se zruši. (8,15).*

Čini se da sva ponavljanja imaju funkciju veličanja Božje moći, čak i kada se govori o Jobovoj patnji.

5.4. OSTALO

Visoko poetični biblijski tekst dobio je u Orliču vrsnog prevoditelja koji je poetičnosti biblijske situacije (koja u Bibliji uopće nije pravilo) *Joba patnika* veličanstveno doprinio izborom leksika i čitavim nizom aliteracija koje izviru iz čakavskog teksta: tako je bezbožnikovo ufanje kao *pauhova paučina* (8,14), bezbožnik je *žile svoje mriž grote je zapleja / iz žive grote forcu cika, šatori od šašini neće više biti* (8,22), a u 25,6 nalazimo aliteraciju glasa č i etimološku figuru:

*A kamo čovik, ča smo črv je ili sin čovikov
ki samo črv od črva more biti?*

Valja tako istaknuti neke manje očite ali ipak zanimljive pojave u tekstu, kao na primjer unutarnju rimu *žuku-muku* zajedno s aliteracijom glasa u: *Ruka ka me udre, žuku muku u meni zbudi*, te (iako nije romanizam) čakavsku onomatopejsku riječ za *njrčati* ('režati') koju je prevodeći (hrvatski: *prijeteći, na mene usta razvaljuju*) uklopio u stih *njrče na me, na lice mi z zubi žišu* (16,10). Prijevod se čini izuzetno uspješim upravo zbog povezivanja biblijske sredine sa onom istarskom. Kao što je i sam Orlić u predgovoru napisao:

S odabranim djelom moram steći iskonsku bliskost, po mogućnosti vidjeti Istru, pretke, slutiti kamen i crvenu zemlju, prošlost.

Čini se da su se zemlja pravednika Joba i pjesnika Orlića ovaj put uspješno preklapale - u prevoditeljevoj, a i u čitateljevoj vizuri.

ZAKLJUČAK

Čakavski prepjev *Libar od Joba* umjetničko je djelo visoke kvalitete. Orlić je svojim poetskim zamahom od teksta koji je uzvišen ali i esencijalan u svojoj provedbi, stvorio djelo koje naprosto plijeni ljepotom izraza. Posebno mjesto u njegovoj umjetničkoj prerađbi zauzimaju romanizmi koji su ponekad neizbježni jer u čakavskom govoru nema druge riječi, a ponekad je riječ o pomno biranim stilemima. Razlozi ovakva razmještaja romanizama u djelu leže u tome što je unatoč duhovnoj tematici, velik dio riječi u djelu vezan je za pojmove iz svakodnevnog života istarskog čovjeka (poljoprivrede, stočarstva, prirode), a ta su područja ozračena venecijanskim/talijanskim leksikom.

Orlić je najviše romanizama upotrijebio iz sfere opažaja i utisaka (73), društva i rada (71) te iz sfere emotivnosti likova (52). Od njih veći je broj romanizama upotrijebio za opisivanje radnji (200).

Osim stilističke analize, u radu su istaknute i etimologije riječi koje se najviše upotrebljavaju, od kojih je *škurina* (tama) i jedan od osnovnih motiva u djelu.

RIASSUNTO

Il tema di questo lavoro è l'analisi stilistica e linguistica dei romanismi nella versione ciakava del *Libro di Giobbe*. Il libro è stato tradotto nel dialetto ciakavo sud-istriano (*štakavsko-čakavski*) dal poeta Drago Orlić. I romanismi nel *Libro di Giobbe* sono stati analizzati dal punto di vista etimologico e dal punto di vista stilistico e sono stati classificati in campi semantici per far luce sul loro stile.

Parole chiave: *Libro di Giobbe*, Drago Orlić, romanismi, dialetto ciakavo, Bibbia

LITERATURA

GHIAZZA I NAPOLI 2007

Silvana Ghiazza, Marisa Napoli, *Le figure retoriche*, Zanichelli, Bologna 2007.

KATNIĆ-BAKARČIĆ 2001

Marina Katnić-Bakarčić, *Stilistika*, Ljiljan, Sarajevo 2001.

FILIP I BURŠIĆ-GIUDICI 1998.

Goran Filipi, Barbara Buršić-Giudici, *Istriotski lingvistički atlas*, ZUM, Pula 1998.

LISAC 1996

Josip Lisac, *Hrvatski dijalekti i jezična povijest*, Matica hrvatska, Zagreb 1996.

ORLIĆ 2012

Orlić, Drago, *Libar od Joba*, Errata corrige, Poreč 2012.

OXFORD 2011

The Oxford Encyclopedia of the Books of the Bible, Oxford University Press, 2011., str. 435.

PLIŠKO 2013

Lina Pliško, "*Istročakavština*" *Orlićeva prijevoda Libra o Jobu*, *Croatica et Slavica Iadertina*, br. 9, Zadar 2013., str. 99-110.

Kratice rječnika:

DDV

Giovanni Boerio, *Dizionario del dialetto veneziano*, Giunti, Firenze 1998. (reprint iz 1856.)

DELI

Manlio Cortelazzo, Paolo Zolli, *Il nuovo Etimologico. Dizionario etimologico della lingua italiana*, Zanichelli, Bologna 1999..

VG

Enrico Rosamani, *Vocabolario giuliano*, Cappelli, Bologna 1958

THR

Mirko Deanović, Josip Jernej, *Talijansko-hrvatski rječnik*, Školska knjiga, Zagreb 1997.